

Штучний інтелект у бібліотечній діяльності

Штучний інтелект стрімко
входить у різні сфери
суспільного життя,
відкриваючи нові
можливості для
створення, пошуку,
опрацювання та
поширення інформації.
Бібліотеки, як важливі
центри знань, науки й
комунікації, також
активно долучаються до
осмислення та
практичного
використання технологій
штучного інтелекту

Електронна виставка «Штучний інтелект у бібліотечній діяльності» знайомить користувачів із сучасними науковими публікаціями, присвяченими можливостям застосування штучного інтелекту в бібліотечній практиці. Представлені матеріали висвітлюють актуальні напрями використання ШІ для інформаційного обслуговування, пошуку й аналізу інформації, створення цифрових ресурсів та інформаційних продуктів, автоматизації окремих бібліотечних процесів, а також розвитку професійних компетентностей бібліотечних фахівців.

Особливу увагу приділено дослідженням, що розкривають не лише переваги нових технологій, а й пов'язані з їх використанням виклики — необхідність перевірки достовірності інформації, дотримання авторського права, етичних принципів та вимог щодо захисту даних. Запрошуємо ознайомитися з представленими на виставці науковими працями, простежити основні тенденції розвитку штучного інтелекту в бібліотечній сфері та долучитися до осмислення його ролі у формуванні сучасного цифрового бібліотечного середовища.

Також радимо звернутися до електронної виставки, підготовленої співробітниками ІБ 2025 р. за назвою «Штучний інтелект у бібліотечній практиці»

Бажаємо цікавого та корисного перегляду!

Ж 70113

Рецензований науковий збірник відкритого доступу, у якому висвітлюються актуальні питання бібліотекознавства, бібліографознавства, книгознавства, документознавства та інформаційної діяльності. Збірник включено до Переліку наукових фахових видань України (категорія «Б») зі спеціальності В13 «Бібліотечна, інформаційна та архівна справа». Видається з 1998 р.

Згенеровано ШІ

Бондаренко В. Використання мобільних застосунків на основі технології штучного інтелекту в системі сучасного бібліотечного обслуговування: можливості, практика та перспективи. *Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського*. 2025. Вип. 76. С. 256–275.

<https://doi.org/10.15407/nr.76.256>

У статті досліджено роль штучного інтелекту в трансформації бібліотечного обслуговування, зокрема в контексті розвитку мобільних застосунків

Гах І. Перспективи розвитку і використання штучного інтелекту в бібліотеці (зарубіжний досвід). *Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського*. 2025. Вип. 75. С. 322–335.

<https://doi.org/10.15407/nr.75.322>

Досліджується впровадження штучного інтелекту в бібліотечну справу та виявлення його можливостей, переваг, викликів і успішних прикладів використання.

Гах І. Огляд базових моделей штучного інтелекту. *Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського*. 2025. Вип. 76. С. 296–312.

<https://doi.org/10.15407/nr.76.296>

У статті розглядаються сучасні тенденції у сфері штучного інтелекту, основні типи первинних моделей ШІ, їх особливості, переваги та недоліки, а також їхнє місце в сучасному світі.

Гайван А. Трансформація професійної ідентичності бібліотекаря в умовах впровадження штучного інтелекту. *Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського*. 2025. Вип. 75. С. 313–329.

<https://doi.org/10.15407/np.76.313>

У статті виокремлені диференційовані компетентнісні профілі бібліотекарів (академічних, публічних, спеціалізованих) та обґрунтовані відповідні моделі професійної підготовки в умовах інтеграції ШІ.

Глушук Є. Технології штучного інтелекту у формуванні комунікативних стратегій інституту президентства. *Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського*. 2025. Вип. 74. С. 204-219.

<https://doi.org/10.15407/np.74.204>

Проаналізовано використання штучного інтелекту (ШІ) у формуванні комунікаційних стратегій президентства. Досліджуються ключові сфери інтеграції ШІ, зокрема аналіз громадської думки, персоналізовані повідомлення, підтримка прийняття рішень та кризові комунікації.

Л. Дем'янюк . Стратегії світової бібліотечної спільноти щодо інтеграції штучного інтелекту у бібліотечну галузь. *Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського*. 2023. Вип. 68. С. 102-113.

<https://doi.org/10.15407/np.68.102>

У статті висвітлено стратегії міжнародних бібліотечних організацій та провідних зарубіжних бібліотечних спільнот для успішної інтеграції штучного інтелекту у роботу бібліотек, їх вплив на трансформацію бібліотечної галузі.

Добровольська В., Ляховченко В. Штучний інтелект у бібліотеках: етичні виклики в контексті історії його впровадження. *Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського*. 2025. Вип. 75. С. 179-202.

<https://doi.org/10.15407/np.75.179>

Проаналізовано основні етичні виклики впровадження штучного інтелекту в бібліотеках з урахуванням історичного розвитку. Основну увагу зосереджено на соціальних, психологічних та моральних вимірах цієї технології.

Литвин С. Сучасне обслуговування користувачів наукових бібліотек України та перспективи розвитку з урахуванням впровадження штучного інтелекту. *Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського*. 2025. Вип. 76. С. 233–255.

<https://doi.org/10.15407/np.76.233>

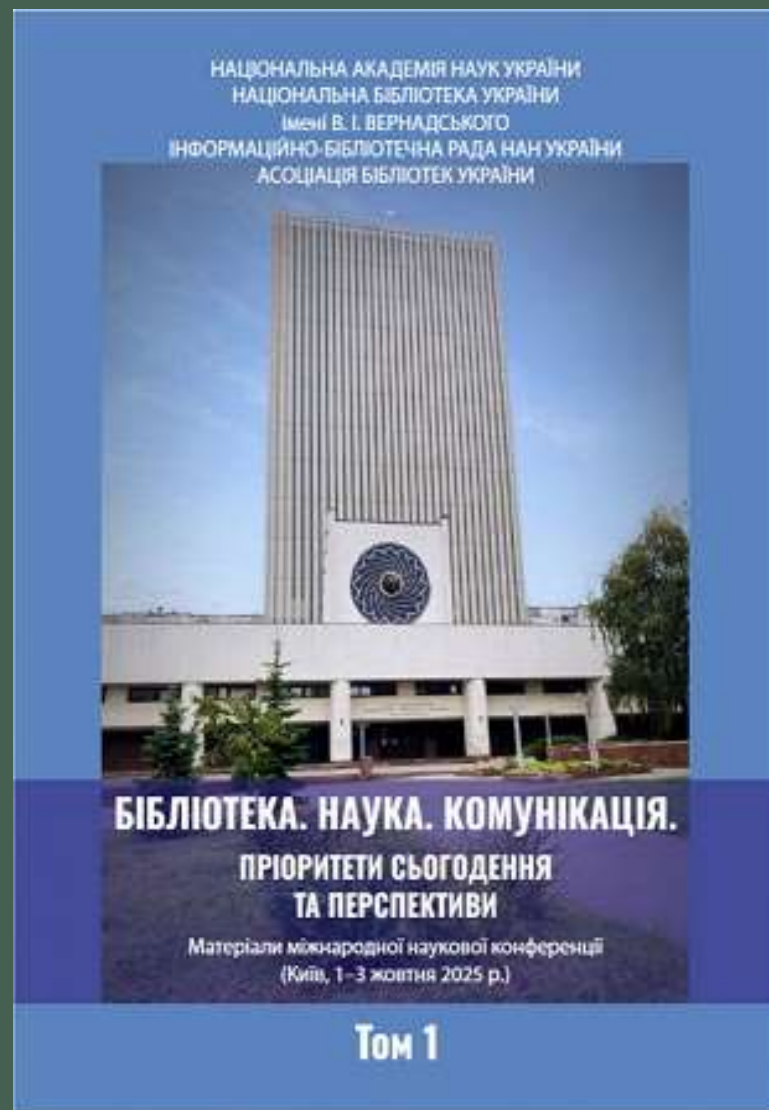
У статті розглянуто сучасний стан, виклики та перспективи розвитку наукових бібліотек України в умовах цифрової трансформації та впровадження технологій штучного інтелекту (ШІ).

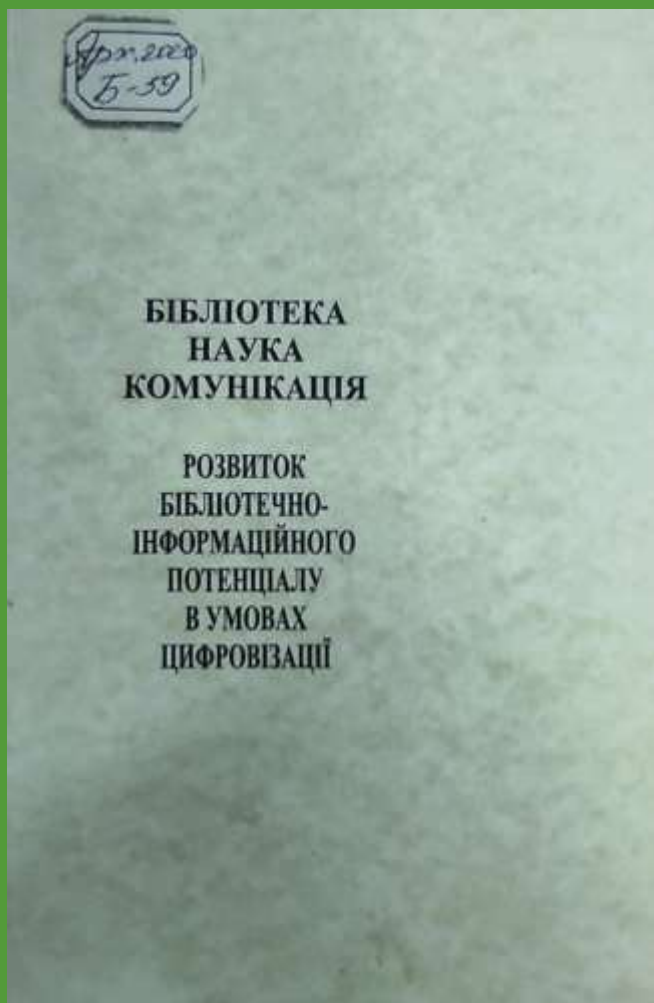
Чуприна Л. Штучний інтелект і особистість: психосоціальні трансформації та ризики для аналітичної роботи. *Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського*. 2025. Вип. 76. С. 276-295.

<https://doi.org/10.15407/np.76.276>

У статті досліджується вплив штучного інтелекту (ШІ) на автономію(ідентичність) особистості та ризики для інформаційно-аналітичної діяльності, що виникають у процесі сучасних психосоціальних трансформацій.

Збірник матеріалів міжнародних наукових конференцій Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського «Бібліотека. Наука. Комунікація», в яких представлено результати досліджень та науково-прикладні розробки в сфері бібліотечної, інформаційної та архівної справи. Видання адресовані працівникам бібліотечно-інформаційної галузі, фахівцям документно-комунікаційної сфери, викладачам, аспірантам і студентам закладів вищої освіти.

Безпала Г. І. Етичний аспект штучного інтелекту в бібліотеках: візії та дискурси німецькомовного світу. *Бібліотека. Наука. Комунікація. Пріоритети сьогодення та перспективи: матеріали Міжнар. наук. конф.* (1–3 жовт. 2025 р.) : у 2 т. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України ; відп. ред. О. М. Василенко. Київ, 2025. Т. 1. 528 с. С. 34–37.

https://doi.org/10.15407/r_nbuv.0005157

Досліджено етичний аспект використання штучного інтелекту в бібліотеках.

Вернік Ю. В., Вернік О. Л. Штучний інтелект як інструмент модернізації Українського національного біографічного архіву. *Бібліотека. Наука. Комунікація. Пріоритети сьогодення та перспективи: матеріали Міжнар. наук. конф.* (1–3 жовт. 2025 р.) : у 2 т. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України ; відп. ред. О. М. Василенко. Київ, 2025. Т. 1. 528 с. С. 415–418.

https://doi.org/10.15407/r_nbuv.0005157

Висвітлені перспективи застосування технологій штучного інтелекту (ШІ) для модернізації й розвитку Українського національного біографічного архіву (УНБА).

Гах І. П. Зарубіжний досвід використання і розвитку штучного інтелекту в бібліотеці. *Бібліотека. Наука. Комунікація. Пріоритети сьогодення та перспективи: матеріали Міжнар. наук. конф.* (1–3 жовт. 2025 р.) : у 2 т. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України ; відп. ред. О. М. Василенко. Київ, 2025. Т. 1. 528 с. С. 262–264.

https://doi.org/10.15407/r_nbuv.0005157

Досліджено впровадження штучного інтелекту в бібліотечну справу та виявлення його можливостей, переваг, викликів і успішних прикладів використання.

Денков І. Д. Отримання метаданих з наукових робіт за допомогою штучного інтелекту. *Бібліотека. Наука. Комунікація. Пріоритети сьогодення та перспективи: матеріали Міжнар. наук. конф.* (1–3 жовт. 2025 р.) : у 2 т. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України ; відп. ред. О. М. Василенко. Київ, 2025. Т. 1. 528 с. С. 34–37.

https://doi.org/10.15407/r_nbu.v.0005157

Розглянуто можливість автоматизації отримання метаданих із наукових праць за допомогою штучного інтелекту.

Жабін О. І. Штучний інтелект та ефективність функціонування бібліотечних процесів. *Бібліотека. Наука. Комунікація. Актуальні питання збереження та інноваційного розвитку наукових бібліотек : матеріали Міжнародної наукової конференції* (3–5 жовтня 2023 р.) / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України ; відп. ред. О. М. Василенко ; відп. секр. М. В. Іванова. Київ: НБУВ, 2023. 1036 с. С. 237–239

URL: <https://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0004726>

Розглянуто можливість вирішення проблеми підвищення ефективності функціонування бібліотечних процесів по обробці постійно зростаючих обсягів надходжень електронної інформації, використовуючи новітні розробки на базі алгоритмів зі штучним інтелектом.

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ імені В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОТЕЧНА РАДА НАН УКРАЇНИ
АСОЦІАЦІЯ БІБЛІОТЕК УКРАЇНИ

БІБЛІОТЕКА. НАУКА. КОМУНІКАЦІЯ.

ІНТЕГРАЦІЯ У МІЖНАРОДНИЙ
БІБЛІОТЕЧНИЙ ПРОСТІР

Матеріали міжнародної наукової конференції

(Київ, 8–10 жовтня 2024 р.)

Том 2

КИЇВ 2024

Ковтанюк Ю. С., Кузнєцов О. Ю. Використання штучного інтелекту в діяльності архівів, бібліотек і музеїв. *Бібліотека. Наука. Комунікація. Інтеграція у міжнародний бібліотечний простір: матеріали Міжнар. наук. конф.* (8–10 жовт. 2024 р.) : у 2 т. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України ; відп. ред. О. М. Василенко. Київ, 2024. Т. 1. 604 с. С. <https://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0004933>

URL: <https://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0004933>

Розглянуто стан нормативно-правового і методичного забезпечення розвитку ІІІ на загальному рівні та в архівах, бібліотеках, музеях ЄС і країн світу, а також ініціативи ООН, ЮНЕСКО, ICA, IFLA, ICOM, EAG, CENL, NEMO, NARA, Бібліотеки Конгресу США та SCEaR.

Тульчинський В. Г., Маслова М. А., Тульчинський П. Г. Відкрита наука і штучний інтелект як чинники трансформації науково-технічних бібліотек. *Бібліотека. Наука. Комунікація. Пріоритети сьогодення та перспективи: матеріали Міжнар. наук. конф.* (1–3 жовт. 2025 р.) : у 2 т. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України ; відп. ред. О. М. Василенко. Київ, 2025. Т. 1. 528 с. С. 167–171.

https://doi.org/10.15407/r_nbuv.0005157

Тези присвячені трансформації ролі науково-технічних бібліотек під впливом відкритої науки та штучного інтелекту, а також необхідності розширення їхніх функцій і послуг для збереження актуальності в цифровому науковому середовищі.

Ж 14595

Науково-теоретичний і практичний фаховий журнал Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського та Національної академії наук України. Видання висвітлює актуальні проблеми бібліотекознавства, бібліотечно-інформаційної діяльності, бібліографознавства, книгознавства, документознавства та соціальних комунікацій. Поєднує теоретичні дослідження і практичний досвід бібліотек, розглядаючи сучасні тенденції розвитку бібліотечної сфери. Заснований у 1993 р.

Згенеровано ШІ

Згенеровано ШІ

4 (278) 2024

ISSN 1628-7200 (print)
ISSN 2048-0183 (online)

БІБЛІОТЕЧНИЙ ВІСНИК

Jatto E. O., Tella A. Librarians' Readiness for Artificial Intelligence Integration in Nigerian Academic Libraries: A Review of Literature.

Джатто Олувейемі Естер, Телла Адеїнка. Готовність бібліотекарів до інтеграції штучного інтелекту в академічні бібліотеки Нігерії: огляд літератури. *Бібліотечний вісник*. 2024. № 3. С. 92–99.

<https://doi.org/10.15407/bv2024.03.092>

Розглянуто готовність бібліотекарів до впровадження ШІ, необхідні компетентності та потенційні напрями використання штучного інтелекту в академічних бібліотеках. Надано огляд літератури щодо готовності впровадження штучного інтелекту у бібліотечну практику. Вперше розглянуто компоненти моделі теорії запланованої поведінки у зв'язку з управлінням надання бібліотечних послуг за допомогою інструментів ШІ.

Безпала Г. Генеративний штучний інтелект систем компанії Clarivate/Ex Libris: тестування в системному середовищі бібліотек Швейцарії. *Бібліотечний вісник*. 2026. № 3. С. 78-90.

URL: https://bv.nbuv.gov.ua/doc/bv_2026_3_8

Проаналізовано зарубіжний досвід, зокрема, тестового застосування інструментів штучного інтелекту в роботі академічних бібліотек Швейцарії.

Дем'янюк Л. М. Міжнародна організація «Конференція європейських національних бібліотекарів» (CENL): вибудовування стратегічних орієнтирів. *Бібліотечний вісник*. 2025. № 1 (277). С. 69–84.

<https://doi.org/10.15407/bv.2025.01.069>

У статті окремо розглянуто **мережеву** групу CENL «ШІ в бібліотеках», участь НБУВ в опитуванні щодо практик використання штучного інтелекту та визначення Ю. Ковтанюка контактною особою НБУВ з питань ШІ.

Дем'янюк Л., Безпала Г. 19-й Віденський тижневий семінар. Австрійський бібліотечний конгрес 2025 р. *Бібліотечний вісник*. 2025. № 2 (278). С. 112–114.

У матеріалі окремо зазначено тематичний напрям семінару «Штучний інтелект» та обговорення перспектив і викликів упровадження ШІ в бібліотечну практику.

Кузнєцов О. В., Заїка В. М. Визначення індексів УДК нових надходжень в електронному вигляді для формування електронної бібліотеки програмними засобами. *Бібліотечний вісник*. 2023. № 3 (271). С. 3–16. DOI: 10.15407/bv2023.03.003.

<https://doi.org/10.15407/bv.2023.03.003>

У статті ШІ та ChatGPT розглядаються у контексті автоматичного генерування інформації, аналізу текстів, класифікації та визначення УДК. Окремо обговорено можливості й обмеження використання ШІ для роботи систематизатора.

Ж 14595

Український щоквартальний науково-виробничий журнал Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого у галузі бібліотекознавства, документознавства та книгознавства.

Особливе місце у виданні посідають методичні матеріали, інформація про інноваційний досвід бібліотек, матеріали конференцій і семінарів, нормативні та офіційні документи, професійні дискусії, огляди фахової літератури. Видається з березня 1998 р.

Білик О. О. Палітра сервісів для створення візуального контенту з використанням штучного інтелекту. *Бібліотечна планета*. 2024. № 1 (103). С. 27–30.

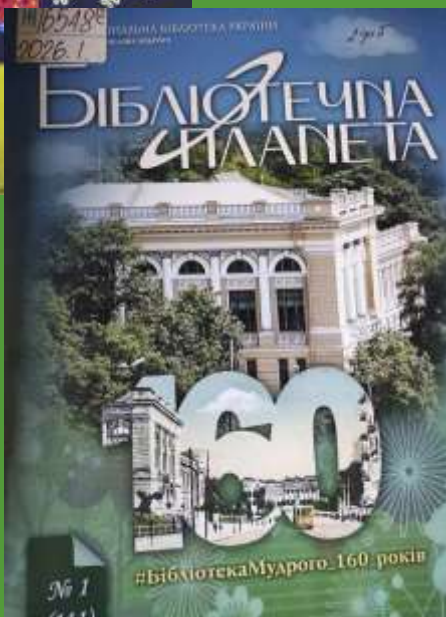
Проаналізовано сервіси на основі штучного інтелекту, які можуть використовуватися бібліотеками для створення візуально-інформаційного контенту. Розглянуто можливості ШІ для підготовки різноманітних цифрових матеріалів і перспективи його застосування в бібліотечній діяльності.

Залогіна О. Штучний інтелект та інформаційна грамотність користувачів: досвід закордонних бібліотек. *Бібліотечна планета*. 2025. № 2 (108). С. 23–27.

Стаття присвячена досвіду зарубіжних бібліотек у розвитку інформаційної грамотності користувачів у сфері ШІ. Розглянуто освітні воркшопи й тренінги з розвитку критичного мислення, автоматизовані рекомендаційні системи та чат-боти.

Муравйова В. Універсальна десяткова класифікація у глобальному цифровому середовищі: авторське право, штучний інтелект і питання класифікації даних / Валентина Муравйова. *Бібліотечна планета*. 2025. № 3 (109). С. 33–35.

Розглядається функціонування УДК у цифровому середовищі, зокрема в умовах автоматизації та розвитку штучного інтелекту; аналізуються можливості використання ШІ для класифікації та питання авторського права й ліцензування цифрової версії УДК

Ярошенко Т. О. Штучний інтелект у бібліотеках: бути чи не бути? *Бібліотечна планета*. 2023. № 2 (100). С. 39–41.

Рецензія на збірник *The Rise of AI: Implications and Applications of Artificial Intelligence in Academic Libraries*, у якій розглядаються перспективи, можливості та проблеми застосування штучного інтелекту в академічних бібліотеках.

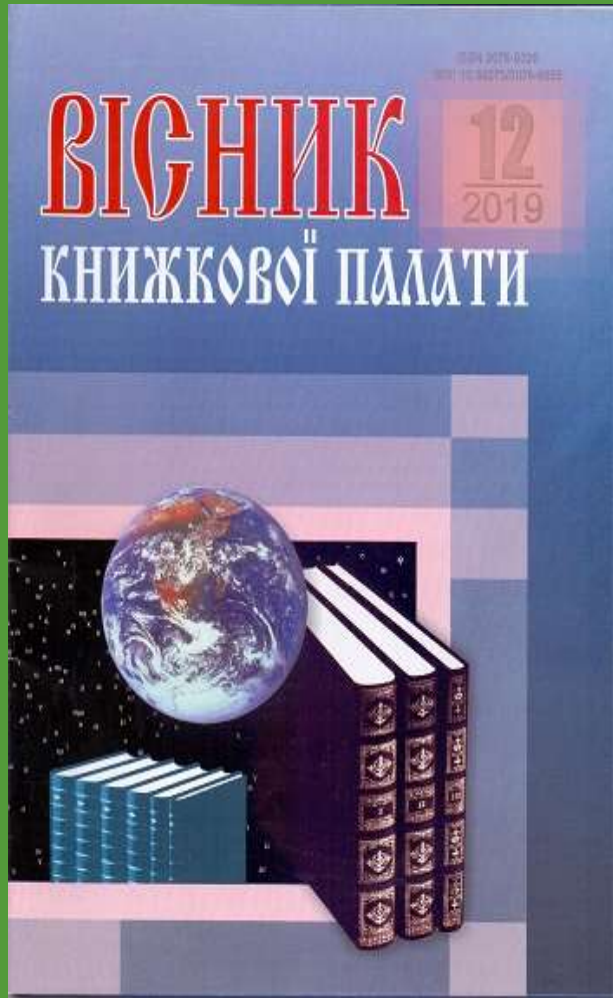
Ярошенко Т. О. Бібліотеки та штучний інтелект: ігнорувати не можна використовувати. *Бібліотечна планета*. 2024. № 3 (105). С. 6–12.

У статті розглянуто можливості використання ШІ в бібліотеках на різних рівнях: удосконалення пошукових систем, організація колекцій і створення метаданих, персоналізоване обслуговування, довідкові служби, менеджмент. Окремо розглядається ChatGPT та питання цифрової грамотності бібліотекарів.

Ж 15184

Науковий фаховий журнал
висвітлює питання
книгознавства,
бібліотекознавства,
бібліографознавства,
видавничої справи,
бібліографічної статистики,
соціальних комунікацій та
інформаційних технологій.
Заснований Книжковою
палатою України та
Харківською державною
академією культури у 1996
році. Виходить щомісячно

Артеменкова О., Василенко В., Ковтун Л. Використання штучного інтелекту в соціальних мережах як зброї інформаційної війни. *Вісник Книжкової палати*. 2025. № 8. С. 3–8.

[https://doi.org/10.36273/2076-9555.2025.8\(349\).3-8](https://doi.org/10.36273/2076-9555.2025.8(349).3-8)

Досліджується використання ШІ в соціальних мережах як інструменту інформаційної війни, зокрема генерацію дипфейків, фейкових відео та візуального контенту, а також технології виявлення таких матеріалів.

Арсенко А. Штучний інтелект у сучасних умовах цифрової трансформації глобального суспільства. *Вісник Книжкової палати*. 2024. № 8. С. 18–23.

[https://doi.org/10.36273/2076-9555.2024.8\(337\).18-23](https://doi.org/10.36273/2076-9555.2024.8(337).18-23)

Досліджено роль штучного інтелекту в цифровій трансформації суспільства, зокрема питання суперінтелекту, цифрової нерівності, роботизації та впливу ШІ на зайнятість.

Гайсинюк Н. Роботизація бібліотек: новітні розробки та практичні кейси. *Вісник Книжкової палати*. 2025. № 2. С. 38–44.

[https://doi.org/10.36273/2076-9555.2025.2\(343\).38-44](https://doi.org/10.36273/2076-9555.2025.2(343).38-44)

Розглянуто роботизацію бібліотечного простору та обслуговування, а також активне впровадження ШІ й робототехніки в бібліотечно-інформаційну діяльність.

Гончаров Д. Використання штучного інтелекту в бібліотеках України : досвід, ставлення й етичні виклики (за результатами опитування українських бібліотечних фахівців)/ *Вісник Книжкової палати*. 2026. № 1

[https://doi.org/10.36273/2076-9555.2026.1\(354\).20-25](https://doi.org/10.36273/2076-9555.2026.1(354).20-25)

У статті наведено результати опитування українських бібліотечних фахівців щодо досвіду опанування й використання технологій штучного інтелекту (ШІ), а також ставлення до цих інструментів.

Грозна О. Технологічна еволюція як чинник трансформації форматів подання інформації . *Вісник Книжкової палати*. 2025. № 8. С. 18–24.

[https://doi.org/10.36273/2076-9555.2025.8\(349\).18-24](https://doi.org/10.36273/2076-9555.2025.8(349).18-24)

Авторка аналізує еволюцію цифрових форматів від Web 1.0 до Web 3.0, де серед визначальних чинників сучасного етапу названо інтеграцію штучного інтелекту, персоналізацію та інтерактивність.

Жук І. Штучний інтелект у маркетингових комунікаціях: трансформація соціальних платформ . *Вісник Книжкової палати*. 2025. № 8. С. 8–11.

[https://doi.org/10.36273/2076-9555.2025.8\(349\).8-11](https://doi.org/10.36273/2076-9555.2025.8(349).8-11)

Досліджено вплив ШІ на цифровий маркетинг, соціальні мережі, автоматизацію оброблення інформації, персоналізацію та створення контенту.

Миколаєнко А. Фактчекінг: міжнародний досвід і перспективи розвитку. *Вісник Книжкової палати*. 2025. № 8. С. 25–29.

[https://doi.org/10.36273/2076-9555.2025.8\(349\).25-29](https://doi.org/10.36273/2076-9555.2025.8(349).25-29)

Статтю присвячено аспектам використання фактчекінгу у глобальному медіапросторі. Окрему увагу приділено використанню штучного інтелекту й автоматизованих алгоритмів для перевірки інформації.

Стронська Н. Майбутнє бібліотеки: головні вектори трансформації. *Вісник Книжкової палати*. 2025. № 4. С. 9–15.

[https://doi.org/10.36273/2076-9555.2025.4\(345\)](https://doi.org/10.36273/2076-9555.2025.4(345))

Стаття розглядає майбутнє бібліотек у контексті цифровізації, ШІ, VR/AR, персоналізованих рекомендацій та інших технологічних інновацій. У тексті окремо згадується ChatGPT.

Шевченко В. Використання штучного інтелекту в редакційній роботі світових та українських медіа. *Вісник Книжкової палати*. 2025. № 5. С. 3–9.

[https://doi.org/10.36273/2076-9555.2025.5\(346\).3-9](https://doi.org/10.36273/2076-9555.2025.5(346).3-9)

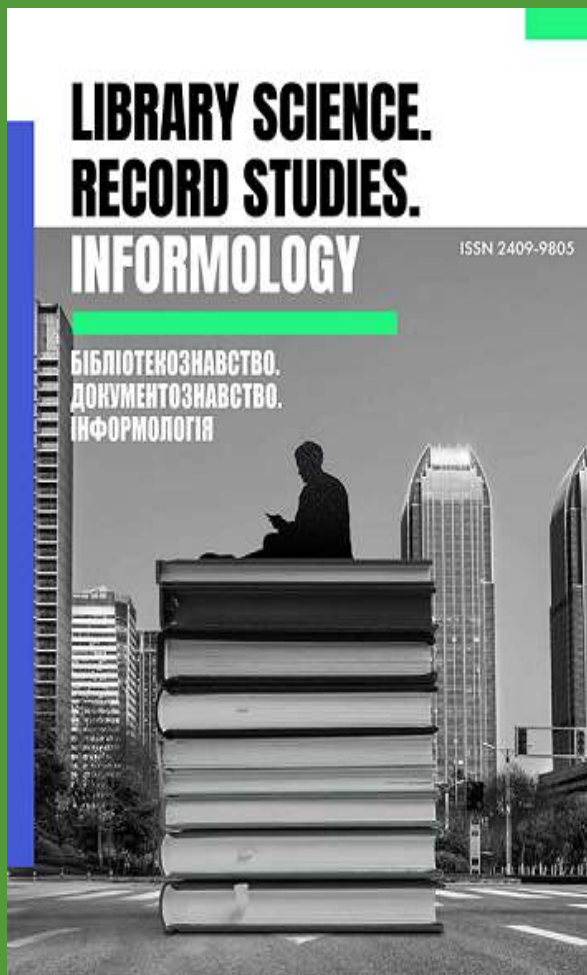
Досліджено автоматизацію редакційної роботи, аналіз даних, генерацію та персоналізацію контенту, переклад, чат-боти й етичні аспекти використання ШІ в журналістиці.

Ж 24838

Науковий рецензований журнал із відкритим доступом Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, який публікує оригінальні дослідження, оглядові та теоретичні статті авторів з різних країн із широкого кола наук, а також міждисциплінарних досліджень. Його тематика охоплює бібліотекознавство, документознавство, архівознавство, інформаційну діяльність і соціальні комунікації.

Заснований у 2004 р.
Виходить щоквартально

Бугайова О. І. Трансформація електронного документообігу під впливом технологій штучного інтелекту: національний аспект. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2026. № 2. С. 85–92.

<https://doi.org/10.32461/2409-9805.2.2026.362104>

Стаття присвячена впливу ШІ на електронний документообіг в Україні: автоматизації обробки документів, оптимізації інформаційних потоків, правовим, мовним, організаційним та безпековим аспектам.

Гайван А. О. Штучний інтелект як інструмент оптимізації інформаційних ресурсів і потоків у бібліотеках закладів вищої освіти. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2025. № 2. С. 55–60.

<https://doi.org/10.32461/2409-9805.1.2026.356339>

Автор розглядає ШІ як інфраструктурний чинник управління інформаційними ресурсами та потоками університетських бібліотек. Проаналізовано машинне навчання, NLP, OCR, семантичний аналіз, автоматизований пошук, рекомендаційні сервіси та персоналізацію інформаційних потоків.

Головач Н. М. Штучний інтелект і цифрові технології в збереженні культурної спадщини: можливості та ризики. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2026. № 1. С. 83–89.

<https://doi.org/10.32461/2409-9805.1.2026.356339>

Стаття особливо цікава для Вашої виставки, оскільки розглядає використання ШІ для оцифрування, аналізу, пошуку, управління колекціями, створення цифрових копій та популяризації культурної спадщини. Окремо проаналізовано етичні та правові ризики

Івашкевич О. В. Штучний інтелект в акустиці функціонування книгозбірень України. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2023. № 2. С. 97–101.
<https://doi.org/10.32461/2409-9805.2.2023.284672>

Стаття присвячена здобуткам, перспективам і перешкодам упровадження систем та елементів ШІ у вітчизняних бібліотечно-інформаційних установах. Окремо розглядається алгоритм подолання проблем інтеграції ШІ в бібліотечну практику.

Ляховченко В. Е. Штучний інтелект як інструмент промоції читання. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2026. №1. С. 41–45.
https://nakkkim.edu.ua/images/Instytut/VR/1/31/BDI_2026_1-DOI.pdf

У статті наведено результати опитування українських бібліотечних фахівців щодо досвіду опанування й використання технологій штучного інтелекту (ШІ), а також ставлення до цих інструментів.

Патряк О. Цифрове суспільство: стан та перспективи розвитку. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2024. № 2. С. 60–67.
<https://doi.org/10.63009/lrsi/2.2024.60>

Штучний інтелект зазначено серед ключових понять. У статті окремо аналізуються його роль у розвитку цифрового суспільства, генерація недостовірної інформації, приватність, нерівність, етичні дилеми та ризики втрати робочих місць.

Ж 10821

Науковий журнал Одеського національного університету імені І. І. Мечникова та його Наукової бібліотеки. Висвітлює теоретичні та практичні питання бібліотекознавства, бібліографознавства і книгознавства.

Заснований у 2007 р.
До 2019 року видання виходило під назвою «Вісник Одеського національного університету»

Кропочева Н. М. Тенденції розвитку та технологічного оновлення сучасних наукових бібліотек: інформаційно-аналітичний огляд. *Бібліотечний меркурій*. 2025. № 1(33). С. 169–183.

[https://doi.org/10.18524/2707-3335.2025.1\(33\).331914](https://doi.org/10.18524/2707-3335.2025.1(33).331914)

Стаття присвячена тенденціям технологічного розвитку наукових бібліотек. У тексті окремий напрям становить огляд міжнародних досліджень впровадження технологій штучного інтелекту в бібліотечно-інформаційну діяльність.

Ж101715

Фахове наукове рецензоване
видання відкритого доступу

Київського національного
університету культури і мистецтв
(КНУКіМ). Журнал забезпечує
платформу для апробації й
поширення результатів
досліджень у галузях
бібліотекознавства,
книгознавства, архівознавства,
документознавства та
інформаційних технологій,
сприяє розвитку соціокультурної
комунікації та впровадженню
інновацій у практику
інформаційно-бібліотечної
діяльності.

Виходить з 2018 р., двічі на рік.

Гайван, А. Інтелектуальний партнер: штучний інтелект у бібліотеках закладів вищої освіти. *Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук*. 2025. Вип. 16. С. 37–50.

<https://doi.org/10.31866/2616-7654.16.2025.348054>

Проаналізовано роль штучного інтелекту у трансформації бібліотечного сервісу закладів вищої освіти, зокрема виявлення переваг, викликів і перспектив його подальшого впровадження.

Кожем'яко В. Сучасні тенденції маркетингу у сфері бібліотечних послуг. *Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук*. 2025. № 15. С. 175–184.

<https://doi.org/10.31866/2616-7654.15.2025.335091>

В статті розглянуто штучний інтелект як важливий сучасний інструмент маркетингу бібліотечних послуг та популяризації бібліотек.

Маранчак М. Перспективи застосування публічними бібліотеками України технологій штучного інтелекту. *Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук*. 2024. Вип. 13. С. 61-71.

<https://doi.org/10.31866/2616-7654.13.2024.307118>

Розглянуто перспективи застосування публічними бібліотеками України технологій штучного інтелекту в умовах цифрової трансформації суспільства.

Маранчак М. Застосування ІІ в обслуговуванні користувачів бібліотек закладів вищої освіти. *Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук*. 2025. № 16. С. 72–86.

<https://doi.org/10.31866/2616-7654.16.2025.348064>

Проаналізовано досвід персоналізації моделей ІІ у бібліотечному контексті шляхом запам'ятовування стандартів цитування, створення профільних ботів і сценаріїв промпт-інженерії. Висвітлено переваги та обмеження використання ІІ в бібліографічному обслуговуванні, включаючи проблему «галюцинацій» та етичні виклики.

Телла А., Фірдаусі А. Використання штучного інтелекту для створення бібліотечних консорціумів: глобальний огляд в аспекті систематизації. *Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук*. 2026. Вип. 17. С. 178–204.

<https://doi.org/10.31866/2616-7654.17.2026.361625>

Розкрито трансформаційний потенціал ІІ в різних аспектах роботи бібліотечних консорціумів, включаючи безшовну інтеграцію багатомовних ресурсів, що забезпечує кращий спільний доступ до ресурсів через мовні бар'єри та персоналізацію користувацького досвіду за допомогою рекомендацій і доставки контенту на основі ІІ.

Шевченко А. І.,
Барановський С. В.,
Мінцер О. П.,
Стрижак О. Є та ін.

Стратегія розвитку штучного інтелекту в Україні. *Монографія*; за заг. ред. А. І. Шевченка. Київ: ППШ, 2023. 305 с.
DOI: https://doi.org/10.15407/development_strategy_2023

Монографія розглядає передумови та наукові основи створення Стратегії розвитку штучного інтелекту в Україні, а також засоби та шляхи її ефективної реалізації. Для спеціалістів, аспірантів та магістрантів у галузі штучного інтелекту, інформаційних технологій, філософії, державотворення та економіки.

Європейський журнал сталого розвитку

I. Lomachinska, S. Khrypko, K. Binkivska, D. Chornomordenko , H. Hnatovska , O. Stupak, B. Lomachinskiy. (2026) Integration of Artificial Intelligence Technologies in University Libraries as a Strategic Vector of Sustainable Development . *European Journal of Sustainable Development* . 15 (1). P. 793-806 .

<https://doi.org/10.14207/ejsd.2026.v15n1p793>

The article examines the application of artificial intelligence (AI) technologies in the operations of university libraries as a foundation for sustainable development.

У статті розглядається питання застосування технологій штучного інтелекту (ШІ) у діяльності університетських бібліотек як основи сталого розвитку.

Lomachinskiy B., Yang Q., Khrypko S. et al. (2025). Libraries, Digital Culture and Sustainable Development: The Synergy of Knowledge and Technology.

European Journal of Sustainable Development. 14(3). P. 434–448.

<https://doi.org/10.14207/ejsd.2025.v14n3p434>

The article examines the integration of digital culture technologies into library activities in the context of achieving the Sustainable Development Goals

У статті досліджується інтеграція технологій цифрової культури в діяльність бібліотек у контексті досягнення цілей сталого розвитку.

Інститут бібліотекознавства
Відділ теорії та історії
бібліотечної справи

Головний корпус по просп.
Голосіївський, 3
к. 333-334

+38 (044) 524-23-14

Виставку підготували:

наукова співробітниця відділу теорії та історії бібліотечної справи Інституту
бібліотекознавства
С. Масловська

наукова співробітниця відділу теорії та історії бібліотечної справи Інституту
бібліотекознавства
Н. Білінець

молодша наукова співробітниця відділу теорії та історії бібліотечної справи
Інституту бібліотекознавства
Л. Рудицька

Дякуємо за увагу